

Toerisme in de gemeente Sluis 2019/2020

Het belang van toerisme

Toerisme is van groot belang voor gemeente Sluis. De brede zandstranden, natuurlijke duinen, authentieke kernen en het weids en afwisselend polderlandschap, trekken vele toeristen naar de regio. Het is dan ook wenselijk om inzicht te hebben in de omvang en de economische betekenis van toerisme. 2020 is een uniek jaar. De coronacrisis heeft wereldwijd toegeslagen. Maatregelen om de gezondheid te beschermen, hebben grote economische gevolgen. Zo ook in toerisme en de vrijetijdseconomie. Om in dit uitzonderlijke jaar een rapportage samen te stellen met alleen reguliere cijfers, doet geen recht aan de informatiebehoefte van gemeente en sector. Om deze reden heeft HZ Kenniscentrum Kusttoerisme een leaflet samengesteld waarin niet enkel inzicht wordt geboden in de omvang van verblijfstoerisme en de economische spin-off daarvan in 2019, maar waar ook de ontwikkeling van het verblijfstoerisme 2020 en informatie over waardevol toerisme aan bod komt.

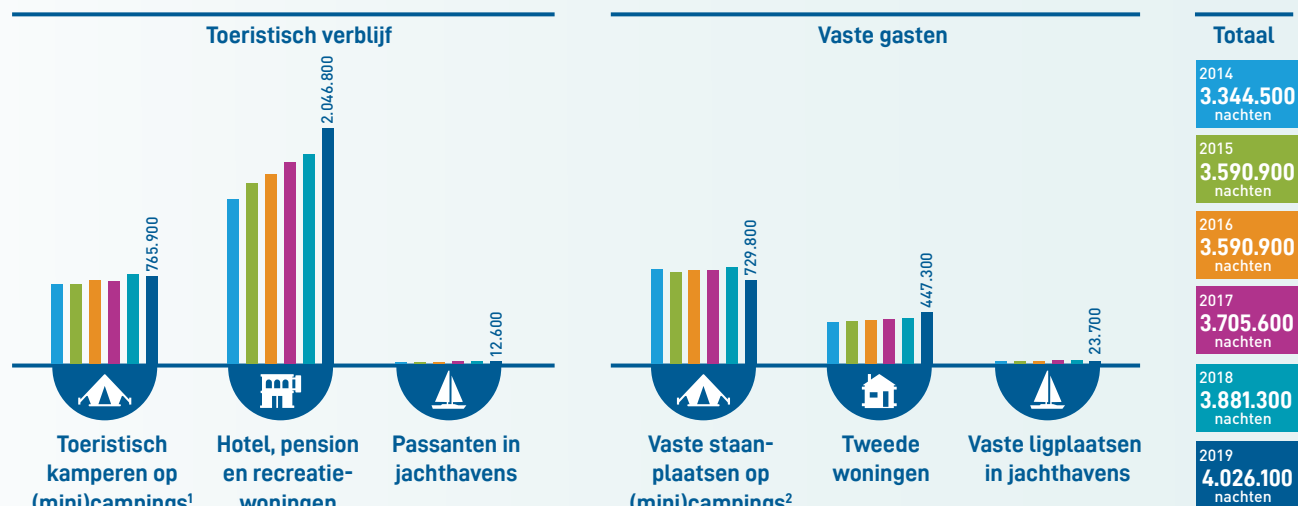
Verblijfstoerisme gemeente Sluis 2019

In 2019 vonden **ruim 4 miljoen** overnachtingen plaats in de gemeente Sluis, **4%** meer dan in 2018. Rekening houdend met de verschillende accommodatietypen en het verschil in seizoenen, kan het aantal gasten worden geraamd op ruim 1 miljoen. Qua accommodatietype zijn een aantal grote verschuivingen zichtbaar ten opzichte van 2018. Zo is het aantal overnachtingen in hotels, pensions en recreatiewoningen gestegen met maar liefst 12%. Daarentegen is het aantal overnachtingen door passanten in jachthavens gedaald met 11% en neemt het aantal vaste standplaatsen op campings af. Het aantal tweede woningen is fors gestegen met 12%. Deze verschuiving is te verklaren door de omvorming van campings tot vakantieparken.

Deze gegevens zijn gebaseerd op de inkomsten toeristenbelasting en forensenbelasting van de gemeente en op aanvullende berekeningen van HZ Kenniscentrum Kusttoerisme.

Figuur 1

Aantal overnachtingen in de gemeente Sluis

Bron: Gegevens toeristen- en forensenbelasting gemeente Sluis 2019, bewerkt door HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

¹ Toeristisch kamperen omvat alle overnachtingen op kampeerplaatsen, inclusief voorseizoenarrangementen, verlengd voorseizoenarrangementen, maandarrangementen en naseizoenarrangementen, maar is exclusief permanente standplaatsen (jaarplaatsen) en seizoenplaatsen.

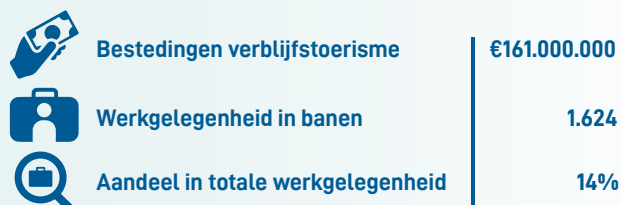
² Dit betreft kamperen op permanente standplaatsen (jaarplaatsen) of seizoenplaatsen. Het aantal nachten per plaats is gebaseerd op de uitkomsten van het Onderzoek Vaste gasten in Zeeland. Dit wijkt dus af van de cijfers die bekend zijn vanuit de administratie toeristenbelasting.

Economische waarde verblijfstoerisme

In 2019 besteedden verblijfstoeristen in de gemeente Sluis circa €161 miljoen in de gemeente. Van de totale uitgaven van verblijfstoeristen wordt het meest besteed aan overnachtingskosten, namelijk 60%. De totale uitgaven van €161 miljoen leiden tot een enorme economische impuls. In figuur 2 is te zien hoe groot het economisch belang van het toerisme in de regio is,

Figuur 2

Economische waarde verblijfstoerisme in 2019

Bron: HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

N.B. De berekening van de economische impact vindt plaats met behulp van een input-outputmodel (IO-model). IO-modellen laten zien in welke sectoren de effecten van elke bestede euro terecht komen, uitgedrukt in werkgelegenheid. Het IO-model is begin 2020 geactualiseerd, waardoor de cijfers niet geheel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten gepresenteerd in de voorgaande leaflets/rapportages.

Om de economische waarde van het toerisme te kunnen berekenen is allereerst inzicht nodig in de bestedingen van het verblijfstoerisme. Vanuit landelijk onderzoek (het ContinuVakantieOnderzoek - NBTCNIPO Research) is het bestedingspatroon van Nederlandse verblijfstoeristen bekend. Aangenomen is dat de bestedingen in de gemeente Sluis niet significant afwijken van dit gemiddelde en dat het bestedingspatroon van Nederlandse en buitenlandse gasten vergelijkbaar is. De bestedingen en vaste uitgaven van vaste gasten zijn ontleend aan het onderzoek 'Vaste gasten in Zeeland' (Kenniscentrum Kusttoerisme, 2017). Aangezien deze bestedingen betrekking hebben op het jaar 2016, zijn deze gecorrigeerd voor inflatie om ook bedragen te kunnen noemen voor 2019.

Let op: in deze leaflet gaat het om de economische impact van de bestedingen die de toerist doet tijdens de vakantie. Dagtoerisme is in deze berekening niet meegenomen, maar speelt wel een zeer grote rol in de gemeente Sluis. Daarnaast zijn investeringen van consumenten (bijv. aanschaf chalet of recreatiewoning), bedrijven (bijv. bouw of verbouw voorzieningen) en overheid niet in beeld. De totale economische impact van toerisme is dus nog veel groter. Bovendien is dankzij toerisme ook het draagvlak voor maatschappelijke voorzieningen groter. De werkgelegenheid die hiermee gepaard gaat, is nog niet meegenomen in de getoonde cijfers.

Ontwikkeling verblijfstoerisme 2020

Toerisme is van grote betekenis voor Zeeland en in de afgelopen jaren was sprake van een stijgende lijn in het verblijfstoerisme. 2020 is een jaar anders dan alle andere jaren. De maatregelen tegen het coronavirus hebben een ongekende impact op de vrijetijdseconomie en zullen ook zichtbaar worden in alle toeristische cijfers voor dit jaar. HZ Kenniscentrum Kusttoerisme heeft op basis van alle beschikbare cijfers en informatie een verwachting gemaakt voor de uiteindelijke omvang van het verblijfstoerisme in Zeeland in 2020.

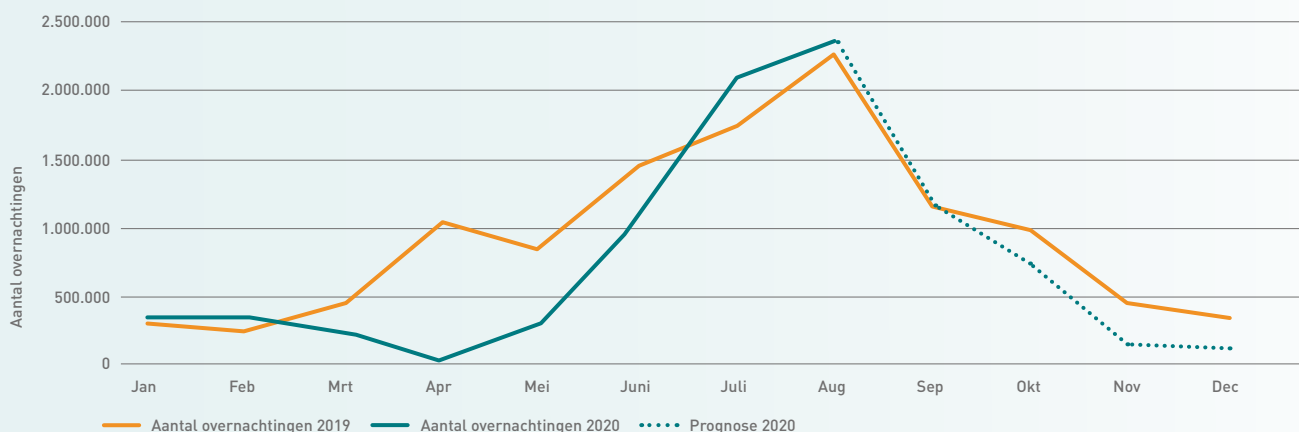
Toerisme in Zeeland januari t/m augustus 2020

Nederland kondigde op 12 maart de eerste landelijke maatregelen tegen het coronavirus aan. Per 16 maart gold voor de Duitsers een verbod op niet-essentiële reizen naar Nederland en de Belgen volgden een dag later. Per 30 maart werden toeristische overnachtingen verboden in Zeeland. Het verbod op toeristische overnachtingen van de Veiligheidsregio Zeeland zorgde in april voor een historisch dieptepunt in het Zeeuwse verblijfstoerisme. Vanaf 1 mei is het verbod op toeristische overnachtingen stapsgewijs opgeheven. Per 16 juni zijn alle beperkingen beëindigd. Het CBS heeft voorlopige cijfers gepubliceerd over toerisme in de maanden januari tot en met augustus. In de maanden maart tot en met juni is de impact van alle maatregelen meer dan zichtbaar.

Figuur 3
Prognose overnachtingen in Zeeland 2020

Bron: HZ Kenniscentrum Kusttoerisme, op basis van diverse bronnen

Januari en februari lieten nog een stijging zien in het aantal overnachtingen in Zeeland ten opzichte van dezelfde periode in 2019. In de maanden maart t/m juni daalde het aantal overnachtingen met 59%. In deze maanden heeft Zeeland in vergelijking met 2019 2,2 miljoen overnachtingen 'verloren'. In juli zag Zeeland een enorme toename: ruim 300.000 overnachtingen meer dan het voorgaande jaar. Augustus telde bijna 100.000 overnachtingen meer dan in augustus 2019, waarin een toename van het aantal Nederlandse overnachtingen (+40%) en een afname van het aantal buitenlandse gasten (-30%) te zien is. In totaal groeide het aantal overnachtingen in het hoogseizoen met 12%.

Prognose Zeeland september t/m december 2020

Naar verwachting zet de toenemende trend van het aantal overnachtingen van Nederlandse gasten en de afnemende trend van het aantal overnachtingen van buitenlandse gasten, zoals zichtbaar in augustus, door in de maand september. Het aantal overnachtingen in september zal hierdoor waarschijnlijk vergelijkbaar zijn met het jaar ervoor.

De situatie in het najaar ziet er somberder uit. De Nederlandse horeca is sinds 16 oktober gesloten en er gelden sinds medio oktober wederom strengere reisbeperkingen voor buitenlandse gasten naar Nederland. Deze strengere maatregelen zorgen ervoor

dat het aantal overnachtingen door buitenlandse gasten zal dalen ten opzichte van oktober 2019, naar verwachting met -50%. Het aantal overnachtingen door Nederlandse gasten zal vanwege de herfstvakantie en inhaalboekingen vanuit het voorjaar iets stijgen (+15%). In november en december zal het aantal overnachtingen door buitenlandse gasten mogelijk verder dalen naar -80%, wat vergelijkbaar is met de situatie in mei. Ook wordt verwacht dat de daling van het aantal Nederlandse overnachtingen vergelijkbaar is met de situatie in mei, mede door dezelfde strenge reisbeperkingen en de gesloten horeca. Vanwege het (gedeeltelijk) verbod op toeristische overnachtingen in Zeeland in mei wordt voor de Nederlandse markt de landelijke trend van -60% aangehouden in plaats van de Zeeuwse trend.

Al met al zal het 'verloren' voorseizoen niet kunnen worden goedgehaakt in zomer en naseizoen. In vergelijking met de CBS-cijfers over 2019 – 11,1 miljoen overnachtingen – zal het aantal toeristische overnachtingen in 2020 uitkomen op circa 8,5 miljoen. Let wel: het aantal overnachtingen gepubliceerd door CBS is exclusief particuliere verhuur, jachthavens en overnachtingen van gasten in hun eigen vakantieaccommodatie (tweede woning, stacaravan etc). Het totaal aantal nachten in Zeeland komt daardoor hoger uit.

Prognose verblijfstoerisme Sluis 2020

Wanneer de verwachtingen voor Zeeland worden geprojecteerd op het toerisme in de gemeente Sluis, dan zou het aantal toeristische overnachtingen in de gemeente met circa 23% dalen. Mogelijk pakken de cijfers voor de gemeente Sluis nog iets slechter uit, omdat de gemeente normaal gesproken zeer populair is bij gasten uit België en juist vanuit dat land waren er ook in de zomer nog reisbeperkingen. Maar ook in de gemeente Sluis rapporteren diverse verblijfsaanbieders een forse toename van Nederlandse gasten in de zomer.

Let wel: deze verwachting betreft alleen de overnachtingen in het door CBS geregistreerde toeristische aanbod, dus exclusief overnachtingen in jachthavens, particuliere verhuur en overnachtingen van gasten in hun eigen vakantie-accommodatie. De impact van het coronavirus op het gebruik van tweede woningen en jaar- en seizoensplaatsen door vaste gasten is op dit moment niet bekend. In het voorjaar golden restricties voor het gebruik van vaste standplaatsen en tweede woningen in Zeeland, mogelijk is er gedurende de zomer juist wat intensiever gebruik gemaakt van de eigen vakantie-accommodaties.

Waardevol toerisme

Wat betekent toerisme voor een regio? Vaak wordt dat uitgedrukt in economische waarden: geld en werkgelegenheid. Maar de betekenis kan ook op andere manieren worden geduïd, zoals de impact op inwoners, op de openbare ruimte en op voorzieningen. De laatste jaren is er meer aandacht voor deze thema's, als onderdeel van een breder debat over de maatschappelijke waarde van toerisme. Dit begon met de visie Perspectief 2030 van NBTC Holland Marketing, waarin de ambitie werd benoemd dat in 2030 toerisme waardevol moet zijn voor alle inwoners.

In deze visie wordt gesteld dat ingezet moet worden op toeristische activiteiten die een bijdrage leveren aan het gedeelde belang van bezoekers, bewoners en bedrijven, om zo Nederland als bestemming toekomstbestendig te ontwikkelen. Vervolgens presenteerde de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) in 2019 hun advies 'Waardevol toerisme, de leefomgeving verdient het'. De Rli adviseerde om beter in beeld te brengen in hoeverre sprake is van een balans (of disbalans) tussen toerisme en verschillende domeinen van de fysieke en sociale leefomgeving. De gemeente Sluis vindt het van groot belang om te werken aan waardevol toerisme, waarbij de balans tussen economische spin-off, landschap, gasten én inwoners gewaarborgd wordt.

In 2019 is onderzoek gedaan naar de steun voor toerisme bij inwoners van Zeeland en specifiek ook bij inwoners van de gemeente Sluis. Dit onderzoek geeft inzicht in de verschillende aspecten die de mening van inwoners over toerisme bepalen. 62% van de inwoners van de gemeente zegt toerisme te steunen en wil dat toerisme belangrijk blijft in de gemeente. 60% zegt dat de voordelen van toerisme zwaarder wegen dan de nadelen. Veel positieve effecten van toerisme worden herkend, maar er worden ook een aantal negatieve effecten benoemd, zoals verkeersproblemen en zwerfafval. Gevraagd naar thema's die inwoners belangrijk vinden binnen toeristisch beleid staat de natuurlijke omgeving op één, gevolgd door leefbaarheid, cultuur & historie en de woningmarkt. Meer uitkomsten van dit onderzoek zijn te vinden in deze [infographic](#).

Colofon

© 2020, Kenniscentrum Kusttoerisme

Deze publicatie is samengesteld in opdracht voor de gemeente Sluis.

Bij het samenstellen van deze publicatie is de grootste zorgvuldigheid betracht. HZ Kenniscentrum Kusttoerisme is echter niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade als gevolg van de aangeboden informatie in deze publicatie.

Kenniscentrum Kusttoerisme

p/a HZ University of Applied Sciences

Postbus 364, 4380 AJ Vlissingen

Telefoon: 0118 - 489 756

E-mail: kenniscentrumtoerisme@hz.nl

Website: www.kenniscentrumtoerisme.nl

Bronnen

- CBS (2020). Statistiek Logiesaccommodaties. Geraadpleegd via opendata.cbs.nl
- Gemeente Sluis (2019). Gegevens toeristenbelasting 2019
- Gemeente Sluis (2019). Gegevens forensenbelasting 2019
- Kenniscentrum Kusttoerisme (2020). Eigen analyse gegevens toeristen- en forensenbelasting van gemeente Sluis
- Kenniscentrum Kusttoerisme (2017). Onderzoek Vaste gasten in Zeeland
- NBTC-NIPO Research (2020). Resultaten ContinuVakantieOnderzoek 2019